

Jerzy Dudziński

Cena i wolumen jako czynniki eksportu w XXI wieku : (na przykładzie wybranych krajów Azji)

Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 53/2, 157-168

2018

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DOI: 10.18276/sip.2018.53/2-12

Jerzy Dudziński*

Uniwersytet Szczeciński
Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania

CENA I WOLUMEN JAKO CZYNNIKI EKSPORTU W XXI WIEKU (NA PRZYKŁADZIE WYBRANYCH KRAJÓW AZJI)

Streszczenie

Zaprezentowane w artykule badania wskazują, że we współczesnej gospodarce cena eksportowa odgrywa znaczną rolę tylko w przypadku krajów o surowcowo-rolnej orientacji wywozu. W XXI wieku znacznie większą rolę, jako czynnik eksportu, pełni jego wolumen, determinując bezpośrednio dynamikę i poziom wywozu. Tradycyjna teoria, wskazująca na konieczność dywersyfikacji eksportu, pozostaje nadal aktualna. Nowym, bardzo interesującym zjawiskiem, obserwowanym w XXI wieku jest bardzo wysoka dynamika eksportu Wietnamu (wzrost ponad dwunastokrotny). Eksport krajów naftowych, które zwiększyły swój wywóz nieco ponad dwukrotnie, rósł w tempie wolniejszym niż średnia światowa.

Słowa kluczowe: ceny światowe, handel międzynarodowy, kraje rozwijające się, Azja

Wprowadzenie

W teorii międzynarodowych stosunków ekonomicznych od dawna akcentuje się ważną rolę cen, jako podstawowej determinanty eksportu krajów i regionów.

* Adres e-mail: jdudzi@wneiz.pl.

W nieco mniejszym stopniu zwraca się również uwagę na znaczenie wolumenu wywozu, decydującego o wielkości i dynamice eksportu. Ten ostatni czynnik analizowany jest zwłaszcza w kontekście tzw. naturalnych ograniczeń podażowych w przypadku surowców i żywności.

Celem artykułu jest określenie skali wpływu wymienionych czynników na eksport i jego dynamikę w XXI wieku, a więc w okresie wykazującym pewną specyfikę (m.in. odmienne tendencje i relacje cen światowych, rosnąca rola krajów rozwijających się, globalizacja i finansyzacja światowej gospodarki).

W pierwszej części artykułu przedstawiono wybrane aspekty teorii międzynarodowych stosunków ekonomicznych, z uwzględnieniem wpływu wolumenu eksportu. Kwestie te są rzadziej poruszane w literaturze przedmiotu, a są wysoce przydatne w późniejszej analizie wpływu czynników determinujących zmiany wartości eksportu. W drugiej części ukazano w sposób syntetyczny kierunki ruchu cen w eksporcie światowym w XXI wieku. W części trzeciej dokonano oceny wpływu zmian cen i wolumenu na wartość eksportu wybranych krajów. W części czwartej zbadano bardziej szczegółowo wybrany aspekt – specyfikę zmian wolumenu eksportu na tle ruchu cen w drugiej połowie dekady XXI wieku. Artykuł kończą syntetyczne wnioski wypływające z dokonanych analiz.

1. Przegląd literatury

W teorii międzynarodowych stosunków ekonomicznych wśród najistotniejszych czynników determinujących wartość i dynamikę eksportu akcentuje się zwykle rolę ceny, która stanowi syntetyczne odzwierciedlenie stanu koniunktury na danym rynku (Dudziński, 1998, s. 13–17). Jej funkcjonowanie, jako determinanty eksportu, sprowadza się bardzo często do analizy kształtowania się – jednej z podstawowych kategorii międzynarodowych stosunków ekonomicznych – *terms of trade* (relacji cen eksportowych do importowych). Teoretyczne i praktyczne aspekty wspomnianej kategorii, zwłaszcza tzw. cenowych (*commodity terms of trade*) przedstawiono już od dawna w literaturze (Budnikowski, 2001, s. 376–377). Również w XXI wieku analizy tego rodzaju spotyka się dość często (Otero, Iregui, 2011; Evolution, 2011).

Mniejszą wagę przykładano natomiast w tradycyjnej literaturze do drugiego podstawowego czynnika, czyli wolumenu eksportu. Rozważania na ten temat sprowadzano głównie do kwestii tzw. ograniczeń podażowych w eksporcie krajów

rozwijających się o surowcowo-rolnej orientacji wywozu, lub też – co się z tym wiąże – małej elastyczności (zwłaszcza w krótkim okresie) podaży surowców i żywności oraz ich uzależnienia od poziomu rozwoju ekonomicznego kraju. Akcentowano także w tym kontekście – wyższą elastyczność podaży dóbr przetworzonych, co umożliwi kompensowanie ewentualnych niekorzystnych relacji cenowych dla krajów eksportujących dobra przetworzone (Fosu, 1996, s. 465–474).

W ostatnim okresie aspekt wpływu podaży (wolumenu) na eksport analizowany jest w literaturze częściej (*The Implications...*, 2009; *The Price...*, 2009, s. 91–100). Wiąże się to m.in. z ekspansją eksportową Chin i innych krajów rozwijających się, specjalizujących się w wywozie dóbr przetworzonych. Zwraca się także uwagę, że dochodowe (*income*) *terms of trade* lepiej odzwierciedlają korzyści odnoszone z handlu zagranicznego niż same tylko relacje cenowe (Dudziński, 2016), uwzględniają bowiem również wpływ wolumenu wywozu.

Warto również, na koniec tych uwag o charakterze wstępnym, zwrócić uwagę na to, że w pierwszej dekadzie XXI wieku – z uwagi na bardzo korzystne relacje cen surowców i żywności – pojawiły się nawet głosy negujące zasadność konieczności dywersyfikacji eksportu w krajach o surowcowo-rolnej specjalizacji wywozu (Fung, Garcia-Herreo, Ospina, 2013; Sosa, Tsounta, 2013). Relacje cen notowane w drugiej dekadzie potwierdzają jednak słuszność tradycyjnego ujęcia, w którym pośrednio akcentuje się – w przypadku dóbr przetworzonych – ważną kwestię możliwości kompensowania słabszych relacji cenowych, przez wyższą dynamikę wolumenu wywozu.

W niniejszym artykule przeprowadzono analizę wpływu omówionych wcześniej czynników (cena i wolumen) na wartość i dynamikę eksportu na przykładzie wybranych krajów Azji, różniących się strukturą towarową eksportu, a więc odmienną rolą w wywozie dóbr podstawowych i przetworzonych.

2. Materiały i metody

Analizę przeprowadzono na przykładzie wybranych krajów rozwijających się Azji. Region ten od wielu lat uznawany jest za najbardziej dynamiczny segment gospodarki światowej (Trade, 2017, s. 17–19). Na jego przykładzie można zatem dobrze zaobserwować oddziaływanie wspomnianych wcześniej zależności (cena i wolumen jako determinanty zmian wartości eksportu). Wybrane kraje odznaczają się wysoce odmienną strukturą towarową wywozu (Chiny i Korea Płd. a Arabia

Saudyjska i Kuwejt). Uwzględniono również w analizie tzw. nowych eksporterów, dynamicznie zwiększających wywóz (Wietnam i Indie).

Zakres czasowy opracowania obejmuje ogólnie lata 2001–2016. Bardziej szczegółowe badania dotyczą drugiej dekady XXI wieku, a więc lat 2012–2016, z uwagi na zasadniczo odmienne tendencje cenowe i wysoce interesujące zmiany wolumenu eksportu. W badaniach empirycznych skorzystano z danych źródłowych UNCTAD i IMF.

3. Rezultaty i dyskusja

W ruchu cen w handlu międzynarodowym w XXI wieku można wyróżnić dwa – zdecydowanie różniące się – okresy. W pierwszym, przypadającym w przybliżeniu na pierwszą dekadę, a trwającym do kwietnia 2011 roku, notowano bardzo wysoką dynamikę cen surowców i żywności (tzw. boom surowcowy). Trwała zwyżka cen została przerwana tylko raz, na przełomie 2008/2009 roku, co wynikało ze światowego kryzysu ekonomiczno-finansowego.

Tabela 1. Wskaźniki dynamiki cen w handlu międzynarodowym w XXI wieku (USD)
(2000 = 100)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017***
Surowce i żywność ogółem*	158	241	304	294	290	271	176	158	169
Surowce i żywność bez paliw*	140	202	239	215	212	204	168	165	174
Wyroby przemysłu przetwórczego**	112	125	136	124	131	131	121	117	121
Surowce i żywność ogółem (wyroby przemysłu przetwórczego)	141	193	224	237	221	207	145	135	140

* Wskaźnik cen IMF.

** Wskaźnik cen ONZ.

*** Czerwiec.

Źródło: IMF (2018); UNSTATS (2018).

W latach 2001–2011 ceny dóbr podstawowych wzrosły ponad trzykrotnie (por. tab. 1). Szczególnie wysoki wzrost wystąpił w przypadku cen ropy naftowej (370%, 2000 = 100). Ceny surowców i żywności bez paliw rosły w tym okresie wolniej (zwyżka ponad dwukrotna). Ceny dóbr przetworzonych zwiększyły się natomiast

w tempie wyraźnie niższym (wzrost w latach 2001–2011 zaledwie o 36%). Oznaczało to więc bardzo wyraźną poprawę relacji cen surowców i żywności do cen dóbr przetworzonych i zarazem odwrócenie wcześniejszych długookresowych tendencji obserwowanych w handlu międzynarodowym (Adler, Magud, 2013; Bleaney, Greenaway, 1993).

Od drugiego kwartału 2011 roku notowano natomiast zniżkę cen surowców i żywności, która początkowo miała umiarkowany charakter. Zaczęła się jednak wzmacniać w 2014 roku, a w latach 2015–2016 przybrała wręcz drastyczną formę (por. tab. 2). Największy spadek cen zanotowano w przypadku ropy naftowej. Obniżka ich średniorocznego poziomu (w porównaniu z II kwartałem 2011 r.) wynosiła bowiem w latach 2015–2016 aż ponad 50%. Szczególnego podkreślenia wymaga, że w styczniu 2016 roku cena ropy naftowej spadła do zaledwie 27% poziomu z drugiego kwartału 2011 roku. Była ona zarazem niższa aż o 44% od średniego poziomu z 2005 roku (wskaźnik cen IMF).

Bardzo znaczący spadek zanotowano także w przypadku cen metali. W analizowanym okresie obniżyły się one o około 50% (w 2016 r. wskaźnik wynosił 47% – II kwartał 2011 = 100). Stosunkowo korzystniej kształtowały się w II dekadzie XXI wieku ceny pozostałych grup towarowych surowców i żywności. Jakkolwiek również w ich przypadku notowano wyraźną tendencję spadkową. W 2016 roku wskaźnik cen surowców i żywności (bez paliw) wynosił około 64%, a cen samej żywności 75% (II kwartał 2011 r. = 100).

Tabela 2. Zmiany cen w handlu międzynarodowym w latach 2013–2017
(II kwartał 2011 = 100)

Grupy towarowe	2013	2014	2015	2016	2017***
Surowce i żywność ogółem*	91	85	56	53	53
Surowce i żywność (bez paliw)*	85	81	67	64	69
Żywność*	95	91	75	75	81
Metale*	76	68	52	49	55
Ropa naftowa*	95	87	46	44	42
Dobra przetworzone**	95	95	87	86	87
Relacje cen (dobra przetworzone = 100)	96	89	64	62	61

* Wskaźnik cen IMF.

** Wskaźnik cen ONZ.

*** Czerwiec.

Źródło: IMF (2018); UNSTATS (2018).

Ceny wyrobów przemysłu przetwórczego obniżały się również w omawianym obecnie okresie. Skala obniżki była jednak zdecydowanie mniejsza i wyniosła w latach 2015–2016 13–14% (por. tab. 2). Oznaczało to więc wystąpienie wyraźnej poprawy relacji cen na korzyść dóbr przetworzonych i powrót do długookresowych relacji, notowanych w XX wieku. W 2017 roku zanotowano odwrócenie spadkowej tendencji cen surowców i żywności, ich ceny były jednak nadal niższe niż w 2011 roku.

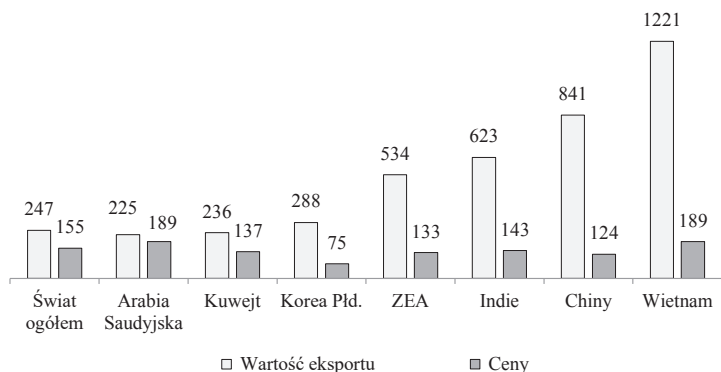
Podsumowując tę część rozważań, można stwierdzić, że ceny w handlu międzynarodowym w drugiej dekadzie XXI wieku wykazują całkowitą odmienność w porównaniu z dekadą poprzednią. Dotyczy to zarówno kierunków ruchu cen, ich dynamiki (wyraźne osłabienie tempa wzrostu średnich cen w światowym eksporcie), jak i relacji cenowych między podstawowymi grupami towarów.

Analiza danych przedstawionych na rysunku 1, dotyczących zmian wartości eksportu, wskazuje na bardzo silne zróżnicowanie jego dynamiki. Wywóz w Wietnamie wzrósł – przez 16 lat – aż ponad dwunastokrotnie, Chin ponad ośmiokrotnie, a Indii ponad sześciokrotnie (światowy eksport zwiększył się w tym czasie ponad dwukrotnie) (por. rys. 1). Na uwagę zasługuje znaczący wzrost eksportu w ZEA (ponad pięciokrotny). Należy jednak wskazać, że w wywozie tego państwa znaczący udział mają dobra przetworzone. Trzeba także podkreślić względnie niską dynamikę wywozu Korei Płd., nieco tylko wyższą od średniej światowej. Poniżej średniej światowej plasuje się natomiast dynamika eksportu typowych krajów naftowych: Kuwejtu i Arabii Saudyjskiej (wzrost około dwukrotny). Można również stwierdzić, że w przypadku tych dwóch ostatnich państw widać zależność między dynamiką cen eksportowych i tempem wzrostu wartości eksportu. Korelacja ta jest natomiast, w przypadku pozostałych krajów, bardzo mała (nawet ZEA). Zaledwie dwa państwa z analizowanej grupy uzyskały – wyższe od średniej światowej – tempo wzrostu cen eksportowych (Wietnam oraz Arabia Saudyjska). Szczególnie niską dynamikę cen zanotowano w przypadku Korei Płd. (bezwzględny spadek cen o 25%) i Chin (wzrost cen zaledwie o 24%) (por. rys. 1).

Analizowane w artykule kraje odznaczają się wysoce zróżnicowaną strukturą towarową eksportu. Z jednej strony są to tzw. państwa naftowe, utrzymujące się z eksportu ropy naftowej i artykułów pochodnych. W ich przypadku udział wyrobów przetworzonych w wywozie jest bardzo mały i wynosi (2016 r.) od 13% w Kuwejcie, do 25% w Arabii Saudyjskiej. Na tym tle należy podkreślić względnie

wysoki udział dóbr przetworzonych w wywozie Zjednoczonych Emiratów Arabskich (ZEA) – 36% (UNCTADSTAT, 2018). Jest on identyczny jak odsetek przypadający na paliwa.

Rysunek 1. Dynamika wartości eksportu i cen eksportowych (*export unit value*) według wybranych krajów Azji w latach 2001–2016 (2000 = 100)

Źródło: UNCTADSTAT (2018).

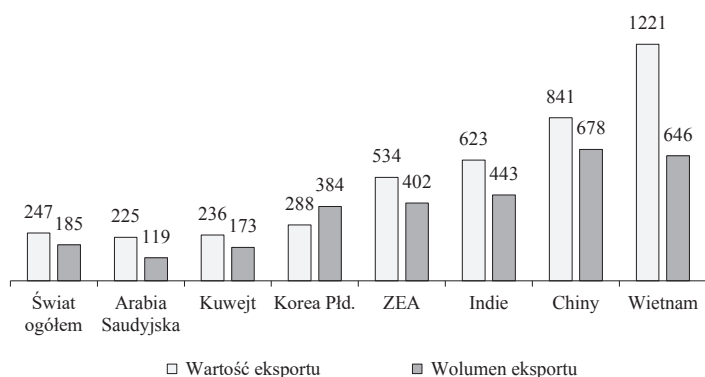
W drugiej grupie znajdują się Chiny i Korea Płd., w przypadku których udział dóbr przetworzonych wynosi odpowiednio 94 i 90%. Pośrednie miejsce zajmują Wietnam i Indie, w przypadku których udział dóbr przetworzonych w wywozie jest również znaczący (odpowiednio 79 i 62%), jednak wyraźnie niższy niż w dwóch poprzednich krajach.

Ogólnie można więc stwierdzić, że sytuacja w XXI wieku potwierdza założenia tradycyjnej teorii, wskazującej na dużą rolę ceny jako determinanty eksportu – tylko w przypadku krajów o surowcowej orientacji wywozu. Potwierdza to także, że w 2011 roku, kiedy ceny surowców (w tym ropy naftowej) były bardzo wysokie, dynamika wywozu eksportu Arabii Saudyjskiej (wskaźnik 470), Kuwejtu (525) czy ZEA (606) nie odbiegała znacząco od wskaźników dynamiki eksportu Wietnamu (670) czy Chin (760) (UNCTADSTAT, 2018).

Późniejszy silny spadek cen ropy naftowej spowodował bezwzględną, znaczącą zniżkę wartości eksportu Kuwejtu i Arabii Saudyjskiej. Spadek wartości eksportu ZEA był natomiast względnie umiarkowany, z uwagi na silniejszą dywersyfikację struktury towarowej wywozu tego kraju (wspomniany wcześniej analogiczny

udział paliw i dóbr przetworzonych w wywozie). Dane przedstawione na rysunku 2, dotyczące dynamiki wolumenu wywozu, wskazują na bardzo wysokie jej zróżnicowanie w badanym okresie. Podczas gdy wolumen eksportu zwiększył się w przypadku Wietnamu i Chin ponad sześciokrotnie, Indii i ZEA ponad czterokrotnie, to w Kuwejcie wzrósł o 73%, a w Arabii Saudyjskiej zaledwie o 19% (średnia światowa wynosiła 85%).

Rysunek 2. Dynamika wartości eksportu i cen eksportowych (*export unit value*) według wybranych krajów Azji w latach 2001–2016 (2000 = 100)

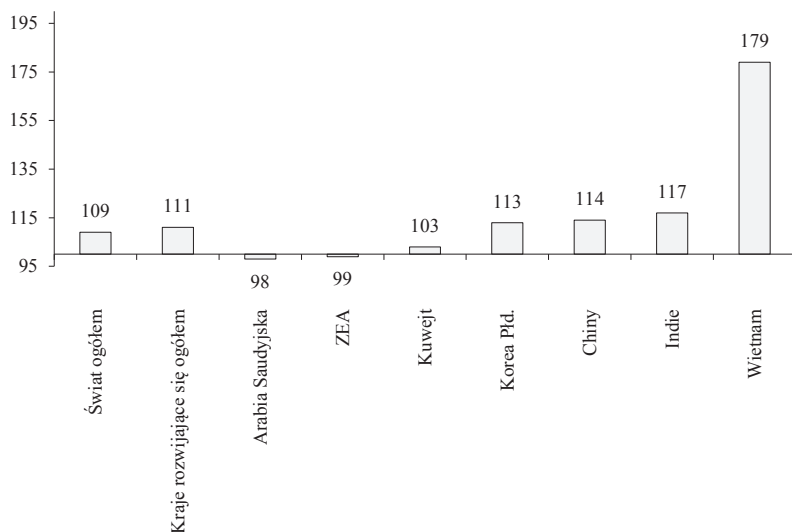
Źródło: UNCTADSTAT (2018).

Ukazane wielkości potwierdzają więc wyraźnie tezę o bardzo dynamicznym charakterze gospodarki analizowanego regionu. Dotyczy to jednak tylko krajów eksportujących dobra przetworzone lub szybko zmieniających strukturę swojego wywozu (Wietnam, Indie). Odnosi się to także – co wymaga odpowiedniego podkreślenia – do ZEA. Sytuacja w Kuwejcie i Arabii Saudyjskiej potwierdza z kolei tezę tradycyjnej teorii międzynarodowych stosunków ekonomicznych, wskazującą na rolę ograniczeń podaży w rozwoju eksportu krajów o surowcowej orientacji wywozu.

Ograniczenia te wynikają z jednej strony z przyczyn naturalnych, z drugiej natomiast wiążą się z polityką prowadzoną przez OPEC. Ograniczenia te wzmacniają więc negatywne oddziaływanie cen na eksport omawianych krajów, o czym w dalszej części artykułu.

Bardzo interesujące są dane, przedstawione na rysunku 3, dotyczące dynamiki wolumenu wywozu w okresie 2012–2016, a więc w fazie – ukazanego wyżej – relatywnego i bezwzględnego spadku cen surowców i żywności w handlu międzynarodowym. W krajach naftowych (Kuwejt, Arabia Saudyjska i ZEA) wystąpił w tym czasie bezwzględny spadek wolumenu wywozu. Wprawdzie w Kuwejcie w 2016 roku zanotowano jednorazowy wzrost o 3% (2012 = 100), lecz we wszystkich poprzednich latach wolumen eksportu był w tym kraju niższy niż w 2012 roku (UNCTADSTAT, 2018).

Rysunek 3. Dynamika wolumenu eksportu według wybranych krajów Azji w latach 2012–2016 (2012 = 100)

Źródło: UNCTADSTAT (2018).

W państwach o dominującej roli dóbr przetworzonych w łącznym eksporcie (Chiny i Korea Płd.) wolumen rósł wyraźnie szybciej niż wolumen łącznego światowego eksportu. Wyższą dynamikę zanotowano także w Indiach (wsk. 117), charakteryzujących się także znacznym udziałem dóbr przetworzonych w łącznym wywozie (62%). Szczególnie podkreślić należy wzrost wolumenu eksportu w Wietnamie, gdzie zanotowano zwyczaję wynoszącą blisko 80% (wolumen wywozu tego państwa

rósł około ośmiokrotnie szybciej niż średnia światowa). W tym przypadku, obok dużego udziału dóbr przetworzonych w wywozie (blisko 80%), wpływała na to także niska podstawa wyjściowa obliczeń.

Można więc stwierdzić, że struktura towarowa eksportu ma ogromny wpływ na kształtowanie się dynamiki wolumenu, a tym samym i wartości wywozu. Zgodnie z teorią, podaż dóbr przetworzonych charakteryzuje się bowiem większą elastycznością niż surowców i paliw. W przypadku tych drugich na ograniczenia podaży o charakterze naturalnym (np. długi cykl inwestycyjny) nakładają się jeszcze skutki polityki handlowej (działalność OPEC).

(Na marginesie rozważań można wskazać, że ograniczone skutki działalności OPEC w ostatnich latach wiążą się ze znaczną podażą ropy naftowej pochodzącą z łupków bitumicznych w USA). W efekcie, ograniczenia podażowe w krajach naftowych nasilają więc negatywny wpływ niskich cen ropy naftowej, determinując przedstawianą wcześniej złą sytuację w zakresie dynamiki wartości eksportu, w całym analizowanym okresie lat 2001–2016

Podsumowanie

Przeprowadzona analiza pozwala na sformułowanie kilku syntetycznych wniosków. Po pierwsze, w XXI wieku obserwujemy ograniczony wpływ cen na eksport krajów i regionów. Wpływ ten uwidacznia się jedynie w przypadku krajów o surowcowej orientacji wywozu. Nie można go w zasadzie zaobserwować na przykładzie krajów eksportujących dobra przetworzone.

Po drugie, analiza potwierdza znaczącą rolę wolumenu jako istotnej determinanty zmian wartości eksportu. Szczególnie dobitnie ukazują to dane z drugiej dekady XXI wieku. Z jednej strony wyraźnie widać to na przykładzie ograniczeń podażowych w krajach naftowych (Arabia Saudyjska, Kuwejt), z drugiej natomiast w przypadku Wietnamu, którego wolumen zwiększył się w tym krótkim okresie aż o prawie 80% (przy średniej światowej wynoszącej zaledwie 9%). W XXI wieku potwierdza się także tradycyjna (głoszona od ponad półwiecza) teza – kwestionowana niekiedy w pierwszej dekadzie XXI wieku – akcentująca konieczność industrializacji i dywersyfikacji eksportu w krajach rozwijających się.

Po trzecie, interesującym i zasługującym na uwagę zjawiskiem jest bardzo wysoka w XXI wieku dynamika wartości eksportu Wietnamu, włączającego się

obecnie bardzo silnie w międzynarodowy podział pracy. W jego przypadku znaczący wpływ odegrała jednak także niska podstawa wyjściowa porównań.

Po czwarte – niejako na marginesie rozważań – można stwierdzić, że w drugiej dekadzie XXI wieku obserwujemy także powrót do tradycyjnych relacji cen w handlu międzynarodowym (tzw. nożyc cen), którego to zjawiska nie obserwowano wcześniej w obecnym stuleciu.

Bibliografia

- Adler, S., Magud, N.F. (2013). *Four Decades of Terms of Trade Booms*. IMF Working Papers, WP 13/103.
- Bleaney, M., Greenaway, D. (1993). Long-Run Trends in the Relative Price of Primary Commodities and in the Terms of Trade of Developing Countries. *Oxford Economic Papers*, 45.
- Budnikowski, A. (2001). *Międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Warszawa: PWE.
- Dudziński, J. (1998). *Ceny rynku narodowego. Tendencje i mechanizm*. Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego.
- Dudziński, J. (2015). Commodity and Income Terms of Trade as a Measure of Benefits in Contemporary International Trade (Based on the Example of Selected Asian Countries). *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, 413, 11–20.
- Fosu, A.K. (1996). Primary Exports and Economics Growth in Developing Countries. *World Economy*, 4, 465–474.
- Francis, M. (2007). The Effect of China on Global Prices. *Bank of Canada Review, Autumn*.
- Fung, K.C., Garcia-Herrero, A., Ospina, M.N. (2013). Latin American Commodity Export Concentration: Is There a China Effect? *BBVA Working Paper*, 13/06.
- IMF (2018). Pobrane z: www.imf/external//np/res/commod/table1.pdf (5.03.2018).
- Otero, J., Iregni, A.M. (2005). *The Log – Run Behavior of the Terms of Trade between Primary Commodities and Manufactures*. United Nations University, Working Paper No. 2011/71. Evolution in the Terms of Trade and Its Impact on Developing Countries Trade and Development. New York: UNCTAD.
- Roache, S.K. (2012). *China's Impact on World Commodity Markets*. IMF Working Papers, WP 12/115 May.
- Meyn, M., Kennan, J. (2009). *The implications of the global financial crisis of developing countries' export volume and values*. London: Overseas Development Institute, June.
- Sosa, S., Tsounta, E. (2013). *A Bumpy Road Ahead, Finance and Development*. IMF, September.

The Price and Volume of International Trade (2009). W: *Export and Import Prize Index Manual, Theory and Practice* (s. 91–100). IMF, Washington DC.

UNCTADSTAT (2018). Pobrane z: <http://unctadstat.unctad.org> (5.03.2018).

UNSTATS (2018). Pobrane z: <https://unstats.un.org/unsd/mbs/app/DataSearchTable.aspx> (5.03.2018).

PRICE AND VOLUME AS EXPORT FACTORS IN THE 21ST CENTURY (ON THE EXAMPLE OF SELECTED ASIAN COUNTRIES)

Abstract

The analysis made in the paper indicates that in contemporary economies the price plays a significant role only for countries with commodity-oriented exports. Generally speaking, the volume of exports plays – also in the 21st century – a bigger role as a driver of export. The old theory remains valid which emphasises the need for export diversification. A new and very interesting phenomenon can be observed in the 21st century – very high dynamics of Vietnam's export value (an increase over 12 times). Exports of oil countries, which more than doubled in this period, has been rising at a slower pace than the world average.

Keywords: world prices, international trade, developing countries, Asia

JEL codes: E64, F10, F40